

Inpassingsplan Kempenland-West omgeving De Utrecht

Nota van Zienswijzen

Provincie Noord-Brabant

**Nota van Zienswijzen
Inpassingsplan en milieueffectrapportage
'Kempenland-West, omgeving De Utrecht'**

C226552/4749470

Bijlage 1: Kaartaanpassing: 4749476

Auteur

Provincie Noord-Brabant

Datum

8 september 2020

CONCEPT

CONCEPT

Referentie: C2265521

Versie: Definitief

Datum: 8 september 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
1.1 Inleiding.....	2
1.2 Ontvankelijkheid indieners/kennisgeving	3
1.3 Vervolgprocedure	3
2. Zienswijzen en reactie	5
3. Aanbevelingen en reacties Commissie m.e.r. en Provinciale Raad voor de Leefomgeving	14
3.1 Adviescommissie voor de m.e.r.	14
3.2 Reactie Provinciale Raad voor de Leefomgeving	19
4. Wijzigingen als gevolg van de ingediende zienswijzen en ambtshalve wijzigingen.....	20
4.1 Provinciaal Inpassingsplan	20
4.2 Projectplan Waterwet	20

CONCEPT

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Provincie, Waterschap De Dommel en de gemeenten Reusel de Mierden, Bladel, Hilvarenbeek en Oirschot bereiden voor het Natura 2000-gebied Natte Natuurparel De Utrecht de uitvoering van de N2000 instandhoudingsmaatregelen, KRW (Kaderrichtlijn Water)-maatregelen en de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant voor.

Het Projectplan Waterwet (PPWW): Gedeputeerde Staten hebben op 21 juni 2018 besloten op de realisering van het project "NNP De Utrecht", hoofdstuk 5, paragraaf 2, van de Waterwet van toepassing te verklaren. Dit betekent dat Gedeputeerde Staten bevorderen dat de besluiten die voor de uitvoering van het projectplan Waterwet nodig zijn, op gecoördineerde wijze worden voorbereid. Het betreffen een ontheffing Stiltegebied en een omgevingsvergunning voor de aanleg van een inrit/uitweg. De coördinatie voorziet in het zoveel mogelijk stroomlijnen van deze vergunningaanvragen, bekendmakingen, het indienen van zienswijzen en het instellen van beroep. Hierdoor vindt er een efficiënte besluitvorming plaats en zijn de procedures en de termijnen die gelden voor de afzonderlijke besluiten niet meer van toepassing.

Naast het Projectplan is het Inpassingsplan 'Kempenland-West, omgeving De Utrecht' in procedure gebracht. Hierin worden diverse percelen bestemd als 'Natuur' omdat dit noodzakelijk is om de herstelmaatregelen uit te voeren.

Het voorgaande heeft ertoe geleid dat Gedeputeerde Staten, met ingang van 12 maart 2020 tot en met 22 april 2020, het ontwerp-projectplan Waterwet "Natte Natuurparel De Utrecht" en het ontwerp-inpassingsplan "Kempenland-West, omgeving De Utrecht" inclusief milieueffectrapport (MER), hierna genoemd ontwerpbesluiten, ter inzage hebben gelegd. Eenieder werd in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen. Gedurende deze periode zijn vier zienswijzen binnen gekomen.

De ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd, aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden. Met behulp van onderstaande tabel kan het zienswijzenummer worden opgezocht. Deze nummering (nummer indiener) correspondeert met de nummering bij de beantwoording van de zienswijzen in hoofdstuk 2 van deze Nota van zienswijzen.

Op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens is het niet toegestaan om persoonsgegevens (zogenaamde NAW-gegevens; naam, adres en woonplaats) van natuurlijke personen te verwerken zonder bijvoorbeeld een wettelijke grondslag, dringende noodzaak of toestemming van de betreffende personen. In voorliggende Nota wordt hieraan voldaan door de indieners van zienswijzen niet bij naam te noemen. Ook gemachtigden, rechtspersonen of bestuursorganen zijn geanonimiseerd weergegeven.

Nummer indiener	Documentnummer Corsa	Naam indiener	Datum zienswijze	Ingekomen op
001	4688707	Reclamant 1	22 april 2020	22 april 2020
002	4688466	Reclamant 2	22 april 2020	22 april 2020
003	4687612	Reclamant 3	21 april 2020	21 april 2020
004	4686424	Reclamant 4	20 april 2020	20 april 2020

In hoofdstuk 2 van deze Nota van Zienswijzen wordt, per indiener, reactie gegeven op de ingediende zienswijzen.

- Relatie PIP en het PPWW

Naar aanleiding van de ter inzagelegging van het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, het ontwerp Projectplan Waterwet en de Milieueffectrapportage zijn door 4 belanghebbenden en betrokkenen zienswijzen ingediend. Er zijn twee nota's van zienswijzen, In deze nota's van zienswijzen wordt aangegeven of en zo ja hoe de zienswijzen worden meegenomen in de plannen. Deze nota's van zienswijzen (hierna NvZ) zijn bedoeld voor degenen die een zienswijze hebben ingediend op het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan en bijbehorende MER en het Projectplan. De NvZ's bevatten de beantwoording van deze zienswijzen. Ook wordt antwoord gegeven op de adviezen die zijn ontvangen van de commissie voor de m.e.r. en de Provinciale Raad voor de Leefomgeving (Brabant Advies). Daarnaast zijn de nota's bedoeld voor degenen die in het project zijn geïnteresseerd. Zij kunnen zich, door het lezen van deze nota, een beeld vormen van de hoofdlijnen van de inspraak en van de wijze waarop de initiatiefnemers van het project Natte Natuurpark De Utrecht zijn omgegaan met de zienswijzen en hoe deze doorwerken in de plannen.

Er is een grote samenhang tussen (onderdelen van) de zienswijzen tegen het PPWW en het PIP. Dat is logisch gezien de relatie tussen deze plannen. De reclamanten stellen niet expliciet zienswijzen te hebben tegen het PPWW of het PIP. Beide plannen kennen echter een ander bevoegd gezag. Het bevoegd gezag voor het PPWW ligt bij het Dagelijks Bestuur van het Waterschap De Dommel, het bevoegd gezag voor het PIP bij Provinciale Staten van Noord-Brabant. Mede daarom is ervoor gekozen om twee separate NvZ's te maken: één voor de (delen van) zienswijzen die primair betrekking hebben op de uitvoering van de maatregelen in het PPWW en één voor de (delen van) zienswijzen die betrekking hebben op de ruimtelijke consequenties van het PIP. Waar nodig wordt in beide NvZ's naar elkaar verwezen. Op de MER is geen zienswijze ingediend.

1.2 Ontvankelijkheid indieners/kennisgeving

De ontwerpbesluiten hebben met ingang van 12 maart tot en met 22 april 2020 ter inzage gelegen. Gedurende die termijn kon eenieder een zienswijze tegen de ontwerp besluiten kenbaar maken.

De openbare kennisgeving over de ter inzagelegging van de ontwerpbesluiten heeft plaatsgevonden middels:

- publicatie op de website www.overheid.nl;
- publicatie op de website www.brabant.nl;
- een verwijzingsadvertentie naar de bekendmaking op www.overheid.nl is door de Provincie Noord-Brabant geplaatst in De Hilverbode, De Kempenaer en de Staatscourant.
- Ter inzage legging op het kantoor van het waterschap, het provinciehuis en de gemeentehuizen van Reusel de Mierden, Bladel, Hilvarenbeek en Oirschot.

Geconstateerd is dat alle ingekomen zienswijzen tijdig zijn ingediend en daarmee ontvankelijk zijn.

1.3 Vervolprocedure

De hierna aangegeven consequenties van de plannen zullen samen met de vastgestelde PIP en PPWW via dezelfde kanalen als de ontwerpbesluiten ter inzage gelegd worden. Belanghebbenden kunnen tegen de besluiten beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepsschrift bedraagt zes weken en vangt aan vanaf de dag na de terinzagelegging van het besluit.

Beroep kan worden ingesteld door degene die:

- een zienswijze naar voren hebben gebracht bij de ontwerpplannen;
- het oneens zijn met wijzigingen die ten opzichte van de ontwerpplan zijn aangebracht;
- redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen naar voren te hebben gebracht over de ontwerpplannen.

Op de besluiten over het PIP en het PPWW is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het desbetreffende besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift expliciet tegen welk plan beroep wordt ingesteld en dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

CONCEPT

2. Zienswijzen en reactie

Alle binnengekomen zienswijzen zijn genummerd zoals hiervoor aangegeven. In deze paragraaf worden de binnengekomen zienswijzen op de ontwerpbesluiten per indiener beantwoord.

Indiener 001		
Zienswijze		Beantwoording
1 PIP / PPWW	Reclamant kan zich niet verenigen met het plan. De percelen van reclamant liggen binnen de projectbegrenzing. In paragraaf 2.2.2 van de toelichting is aangegeven dat de percelen te nat zijn voor landbouwkundig gebruik, en om die reden omgezet worden naar een natuurbestemming.	Voor een deel van de eigendommen van reclamant geldt inderdaad dat de inschatting is dat deze na uitvoering van het project te nat worden voor regulier agrarisch gebruik. Voor deze percelen is 'nut, noodzaak en urgentie' aangetoond hetgeen betekent dat hydrologische maatregelen op deze percelen noodzakelijk zijn om het gewenste hydrologische herstel voor dit deel van het Natura2000-gebied te kunnen realiseren. Dat is de reden dat deze percelen een natuurbestemming hebben gekregen. Over verwerving van deze percelen op vrijwillige basis zijn we met reclamant in gesprek waarbij het vinden van een evenredige oppervlakte aan ruilgronden het uitgangspunt is. De gezamenlijke inzet van partijen is er op gericht om nog met elkaar tot overeenstemming te komen alvorens een eventueel besluit tot onteigening aan de orde is. Mede naar aanleiding van de zienswijze heeft er heeft er op donderdag 25 juni op het kantoor van Waterschap De Dommel een afstemmingsoverleg plaatsgevonden met reclamant en zijn adviseur. Deze bespreking is aanleiding geweest om afspraken te maken over een aanpassing van het ontwerp-PIP vanwege een gewenste aanpassing

		van de uiteindelijke begrenzing van perceel BDL01-L-419 (zie kaart bijlage 1).
2 PIP	Goede ruimtelijke ordening: Ingevolge artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) moeten bestemmingen in het inpassingsplan op basis van goede ruimtelijke ordening worden aangewezen. De ruimtelijke ordening heeft als doel zo gunstig mogelijk voorwaarden te creëren voor het gebruik en de ontwikkeling van een gebied. Hierbij moet de vraag worden gesteld in hoeverre bestemmingen naast elkaar kunnen bestaan. Een goede belangenafweging van de verschillende met de bestemming gemoeide belangen is noodzakelijk. Het plan ontbeert een deugdelijk motivering en daarmee ook een goede ruimtelijke ordening. Reclamant acht dit in strijd met artikelen 3:46 en 3:47 van de Algemene wet bestuursrecht. Het opzetten van het peil in de aangrenzende gronden (natuurbestemming) doet af aan de gebruiksmogelijkheden van reclamant. Reclamant ziet niet in waarom de natuurbestemming tot zo dicht op zijn perceelsgrens gelegd zou moeten worden. De belangen van reclamant zijn niet betrokken in het plan.	Zoals ook uitgebreid wordt beschreven in hoofdstuk 3 van de toelichting van het PIP vloeien de opgenomen bestemmingswijzigingen voort uit noodzakelijke (hydrologische) maatregelen op basis van Europees-, Rijks- en Provinciaal beleid voor Natura2000-gebieden meer concreet opgenomen in het vastgestelde Natura2000 beheerplan 'Kempenland-West' en bijbehorende PAS-gebiedsanalyse. De maatregelen sluiten tevens aan bij de doelstellingen voor dit gebied in de vastgestelde Structuurvisie uit 2008 van de gemeente Bladel. Uit uitgevoerde studies en onderzoeken komt naar voren dat de achteruitgang van kwaliteit van enkele habitattypen binnen Natte Natuurparel De Utrecht, als onderdeel van Kempenland-West nog niet gestopt is en duurzaam behoud nog niet is gegarandeerd. Voor de voorgestelde (hydrologische) maatregelen is nut, noodzaak en urgentie aangetoond, zoals ook in de MER nader is onderbouwd. De maatregelen zijn noodzakelijk om te komen tot meer stabiele grondwaterstanden en herstel van lokale en (matig) diepe kwel. In het Projectplan Waterwet is inzichtelijk gemaakt welke (hydrologische) gevolgen de provincie en het waterschap verwachten. Waar mogelijk zijn in overleg met betrokkenen mitigerende maatregelen getroffen. Sommige percelen worden echter redelijkerwijs te nat voor regulier agrarisch gebruik

		en hebben daarom een bestemming gekregen op basis waarvan agrarische gebruik is uitgesloten.
3 PPWW	Hydrologische gevolgen: Reclamant heeft in de gesprekken aangegeven dat ruiling van gronden in beginsel mogelijk is maar dat dan wel sprake moet zijn van een situatie waarbij de overblijvende of te ruilen gronden goed bewerkbaar zijn voor landbouw. Datzelfde geldt voor de bouwkaavel van Reclamant. Weliswaar ligt de bouwkaavel op ongeveer 600 meter afstand van het natuurgebied maar dat neemt niet weg dat door de waterbufferende functie van het natuurgebied sprake is van een druk op de percelen waardoor Reclamant te maken krijgt met kwelwater of overstroming van de omleiding van de watergang. Ten eerste is in het projectplan op geen enkele wijze rekening gehouden met de capaciteit van de Groote Beerze. Indien hemelwater moet worden afgevoerd in het nieuwe plan, legt het water een veel kortere weg uit dan in de huidige situatie. Dat betekent dat het water sneller wordt afgevoerd naar de Groote Beerze en uit geen enkel onderzoek blijkt dat deze watergang daarop is ingericht. Indien de watergang er niet op is ingericht betekent dat het water niet wordt afgevoerd maar juist wordt aangevoerd. Het water wordt dan namelijk terug het gebied in geduwd. Ten tweede constateert reclamant dat geen onderzoek is verricht naar de gevolgen van de verhoging van de grondwaterstand voor de omliggende percelen (waaronder de percelen van Reclamant). In de huidige situatie zijn de percelen voorzien van drainage en watergangen. Dat betekent dat overtollig water snel wordt afgevoerd. In de nieuwe situatie wordt de drainage verwijderd en worden de watergangen gedempt.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW.

	Dat betekent dat het water in het gebied blijft hangen dan wel wordt afgevoerd via de nieuw aan te leggen watergang (richting de Grootte Beerze). Het gevolg van deze constructie is dat er veel druk ontstaat vanuit het grondwater. Het overtollig water kan niet volledig worden afgevoerd door de watergang en dat betekent dat de omliggende percelen, de percelen richting het zuiden te maken zullen krijgen met stijgende grondwaterpeilen waardoor de drooglegging zeer beperkt wordt. Met de neerslag in de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat wij te maken krijgen met steeds meer extremen. Dat betekent dat extra neerslag bovenop een beperkte drooglegging zal zorgen voor schade op de landbouwpercelen en bouw kavels.	
4 PPWW	Locatie specifieke bouwopnames: Reclamant is van mening dat met voorliggende plannen onvoldoende zekerheid is gegeven voor mogelijke overlast die zal ontstaan na realisatie van het plan. In de afgelopen jaren zijn diverse procedures gevoerd over waterschade waarbij het Waterschap zich veelvuldig op het standpunt stelt dat de schade is ontstaan door extremen waarop het systeem niet is ingericht. Ook wordt bij natuurontwikkeling verwezen naar de werking in de natuur. Met andere woorden: het Waterschap is niets te verwijten. Reclamant wil dat voorkomen door een deugdelijke 0-meting op basis van een locatiegericht onderzoek. Het Waterschap kan immers nu niet garanderen dat er geen wateroverlast ontstaat op de bouw kavel van Reclamant dan wel op de mogelijk te ruilen percelen. Om die reden verzoekt Reclamant de provincie en het waterschap om bouwopnames uit te voeren. In de afgelopen jaren zijn diverse panden rondom de Mariapeel en Deurnsche Peel verzakt en laten duidelijke scheuren zien. Deze gevolgen worden onderzocht maar tot op heden hebben de eigenaren rondom die natuurgebieden geen compensatie gekregen omdat het niet aantoonbaar is dat de schade een gevolg is van de peilopzet.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW.

	Reclamant wil voorkomen dat hij voor een bewijsprobleem komen te staan. Reclamant verwijst naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 3 oktober 2018 (met kenmerk ECLI:NL:RVS:2018:3225). Daarin overwoog de Raad van State over de mogelijke schade: <i>Voor zover de jachtwerf en anderen ter zitting hebben aangevoerd dat het causale verband tussen de dijkversterking en daardoor ontstane schade moeilijk valt te bewijzen, overweegt de Afdeling dat in paragraaf 8.2 van het projectplan staat dat voor aanvang van de werken en werkzaamheden met betrekking tot de dijkversterking een bouwtechnische (voor)opname wordt gemaakt om aan de hand daarvan te kunnen vaststellen of mogelijk ontstane schade het gevolg is van de uitvoering van debetreffende werken en werkzaamheden. Door middel van het plaatsen en nameten van meetboutjes, het bouwtechnisch (voor)opnamerapport en het na afloop van het werk (na schademelding) op te stellen eindopnamerapport, wordt de relatie tussen mogelijk ontstane schade en de dijkversterking vastgesteld en wordt door een schadedeskundige de hoogte van de schade bepaald, zo volgt uit het projectplan.</i> <i>5.5. Met inachtneming van het voorgaande ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat het college van gedeputeerde staten zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat het projectplan in overeenstemming is met artikel 5.4, tweede lid, van de Waterwet. Het betoog faalt.</i> Uit deze uitspraak volgt dat enige zekerheid geboden kan worden door metingen bij gebouwen voorafgaand aan de maatregel. Door het zetten van meetboutjes kan volgens de Afdeling bestuursrechtspraak gemeten worden wat de invloed is van de maatregelen en kan op die	
--	---	--

	manier het causale verband aangetoond worden. Reclamant verzoekt u om: 1. Schriftelijk kenbaar te maken of u bereid bent deze maatregelen te treffen? 2. Schriftelijk kenbaar te maken waarom het onderzoek wel/niet wordt uitgevoerd? Reclamant is van mening dat het noodzakelijk is om, voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden, bouwopnames uit te voeren waarmee de vereiste zekerheid kan worden geboden dat verzakkingen en andersoortige schades snel en efficiënt opgepakt kunnen worden. Indien het waterschap geen deugdelijke bouwopname verricht, moet reclamant in de toekomst met het waterschap de discussie aan over de vraag of de verzakking het gevolg is van de peilopzet. Reclamant is van mening dat het waterschap bij de 0-meting meer maatregelen moet nemen en verwijzen naar de uitspraak van uw Afdeling. Ten slotte is in de voornoemde plannen op geen enkele wijze rekening gehouden met de grondsamenstelling in het gebied waardoor op geen enkele wijze zekerheid te bieden is over de grondwaterstromen. Het is namelijk niet uitgesloten dat in het gebied geen storende lagen aanwezig zijn waardoor het grondwater vanuit het natuurgebied, door de grondwaterdruk, zich kan verplaatsen naar depercelen van Reclamant. Daar komt bij dat in het kader van de bruikbaarheid van de gronden rekening gehouden moet worden met het feit dat in de toekomst diverse soorten teelt mogelijk blijven op de percelen. Uit het onderzoek is niet te herleiden op basis van welke teelten onderzoek is gedaan naar de gevolgen voor de omliggende percelen van het natuurgebied.	
5 PPWW	Muggenoverlast: Reclamant constateert dat in het plan op geen enkele wijze onderzoek is verricht naar de overlast van onder andere muggen in het gebied. De plannen maken het mogelijk om water langer	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW.

	vast te houden in het gebied waardoor sprake zal zijn van plasvorming. Voor muggen is die omgeving de juiste omgeving om de populatie te laten groeien. Reclamant vraagt om in het kader van de voorbereiding van de plannen onderzoek te verrichten in verband met de muggenoverlast die kan ontstaan. Tevens vraagt reclamant in het plan maatregelen op te nemen om muggenoverlast tegen te gaan.	
--	---	--

Consequenties voor het inpassingsplan

De gemaakte afspraken n.a.v. bespreking van de zienswijze met reclamant en zijn adviseur hebben geleid tot een aanpassing van het ontwerp-PIP en de uiteindelijke begrenzing van perceel BDL01-L-419 (zie kaart bijlage 1). Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.

Indiener 002

Zienswijze		Beantwoording
1 PPWW	Reclamant verzoekt om in het definitieve projectplan zodanige mitigerende maatregelen op te nemen en te treffen, dat de gangbare agrarische gebruiksmogelijkheden van percelen in zijn bezit er niet op achteruit gaan (ofte wel minimaal gelijk blijven, ook wat betreft tijdige bewerkbaarheid) als gevolg van de hydrologische maatregelen en de daarmee samenhangende (grondwater)effecten. Mocht achteruitgang van de gangbare agrarische gebruiksmogelijkheden, in brede zin, wél plaatsvinden dan verwacht reclamant een volledige compensatie van de jaarlijkse door hem geleden schade.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW.

Consequenties voor het inpassingsplan

De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP.

Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.

Indiener 003		
Zienswijze		Beantwoording
1 PPWW	Reclamant is van mening dat mitigerende maatregelen tegen ongewenste vernatting zijn perceel ontbreken. Zonder mitigerende maatregelen zullen de in eigendom zijnde percelen ten gevolge van de voorliggende besluiten mogelijk onbruikbaar worden voor het gebruik conform de vigerende (agrarische) bestemming. Reclamant vraagt mitigerende maatregelen op te nemen in het definitieve projectplan voor zijn percelen.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW.
2 PPWW	Reclamant geeft aan dat - mocht de mitigerende maatregel O2 uit het projectplan ('aanbrengen overkluizing') (op termijn) leiden tot slecht functionerende riolering bij reclamant - de kosten voor een oplossing dan bij initiatiefnemer moet komen te liggen.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW.
3 PPWW	Reclamant verzoekt dat de schade als gevolg van de uitvoering van de overkluizing (mitigerende maatregel O2 uit het projectplan) hersteld zal worden, door perceel van reclamant in dezelfde staat te herstellen als voor de werkzaamheden.	Deze zienswijze heeft betrekking op het PPWW. Zie voor een reactie de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW.
Consequenties voor het inpassingplan		
De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het ontwerp-PIP. Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht' behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap.		

Indiener 004		
Zienswijze		Beantwoording
1 PIP / PPWW	Reclamant verzoekt om de voorgestelde nieuwe begrenzing van het aan hem toe te delen (landbouwkundige) ruilperceel aan te passen zodat het toekomstige perceel aan de oostzijde een meer courante (rechthoekige) vorm krijgt in plaats van de nogal gebogen begrenzing in het concept-PPWW en het concept-PIP	In overleg met de reclamant is de begrenzing aan de oostzijde van het toekomstige ruilperceel aangepast. De aanpassing is qua m2 neutraal, eraf bij MDE02-H-1932 en erbij MDE02-H-2286 (zie kaart bijlage 1). De aanpassing van de begrenzing is doorgevoerd in het PIP. De consequenties die dit heeft voor het projectplan waterwet zijn tevens in het definitieve projectplan doorgevoerd.
Consequenties voor het inpassingplan		
De zienswijze heeft geleid tot een aanpassing van het ontwerp-PIP en de definitieve begrenzing van de percelen MDE02-H-1932 en MDE02-H-2286 (zie kaart bijlage 1).		

3. Aanbevelingen en reacties Commissie m.e.r. en Provinciale Raad voor de Leefomgeving

3.1 Adviescommissie voor de m.e.r.

De Commissie voor de m.e.r. heeft op 4 juni 2020 een toetsingsadvies uitgebracht over het milieueffectrapport Natte Natuurparel de Utrecht en Reusel de Mierden van 3 maart 2020. De Commissie vindt dat het MER een degelijke en uitgebreide analyse van het gebied bevat en waardeert de gedetailleerdheid van het rapport. De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over de te treffen maatregelen waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen. Wel doet zij aanbevelingen voor verdere besluitvorming en voor plannen op de langere termijn.

Risico's behalen doelen:

Uit het MER blijkt duidelijk dat de hydrologische omstandigheden verbeteren. In een groot deel van het plangebied zorgt het project voor een verhoging van de grondwaterstand en stijghoogten. Ook is de verwachting dat de waterkwaliteit verbetert. Door een aantal onzekerheden bestaat het risico dat de voorgestelde maatregelen de gestelde doelen niet volledig en tijdig (in 2021) behalen. Het gaat om onzekerheden in de bodemopbouw, grondwaterhuishouding (agrarische onttrekkingen), geohydrologische modellering en de langdurige nalevering van meststoffen in de periode van uitmijning in het beekdal van de Reusel en Raamsloop.

Reactie:

Wij onderschrijven dat er onzekerheden zijn die invloed kunnen hebben op het behalen van de doelen die zijn gesteld voor 2021 en 2027. In het MER zijn daarom aanbevelingen gedaan voor het monitoren van de effecten van de maatregelen. Bij het Projectplan Waterwet is een monitoringsplan gevoegd dat invulling geeft aan het in beeld brengen van de effecten. Daarbij wordt aangesloten op het monitoringsprogramma dat in het Natura 2000-beheerplan is opgenomen. De inzichten die hieruit voortkomen worden gebruikt voor evaluatie.

Belang van monitoring:

Uit het MER blijkt dat het project leidt tot een robuuster watersysteem dat beter bestand is tegen klimaatverandering. De Commissie onderschrijft de positieve bijdrage van het voornemen voor klimaatadaptatie, maar wijst ook op de risico's van toenemende droge perioden op het behalen van de natuurdoelen. Het belang van monitoring van de werkelijke hydrologische en ecologische effecten en het tijdig bij sturen bij tegenvallende resultaten is dan ook groot.

Reactie:

Klimaatverandering kan van grote invloed zijn op de (grond)waterhuishouding in het plangebied. Het negatieve effect van een toename van de piekneerslag en een toename van langdurige droge perioden wordt door de planmaatregelen beperkt. Door de maatregelen treden deze negatieve gevolgen van klimaatverandering minder snel op. Omdat de ontwikkeling van het klimaat onzeker is, zijn ook de gevolgen hiervan voor het doelbereik nog niet goed te voorspellen. Het is daarom niet uit te sluiten dat in de toekomst extra maatregelen nodig zijn om aan de projectdoelen te blijven voldoen. Een strategie om te anticiperen op droogte wordt ontwikkeld in het kader van het Deltaprogramma en verschillende droogteonderzoeken waar

het waterschap aan (mee)werkt. Evaluatie en monitoring van de resultaten van de maatregelen is daarom een belangrijk onderdeel van de plannen.

Lange termijn:

Het beheerplan voor het natuurgebied beschrijft niet alleen maatregelen voor de eerste beheerplanperiode van zes jaar (lopend tot 2021), maar ook voor de twee daaropvolgende fasen. Het MER beperkt zich tot de eerste periode die is gericht op behoud van de habitat-typen alluviale bossen en zure vennen. De tweede en derde fase zijn gericht op uitbreiding en kwaliteitsverbetering van meerdere habitattypen. De gevolgen van de (veel) te hoge stikstof-depositie, de (grond)waterkwaliteit van het achterland en de effecten van klimaatverandering bemoeilijken het bereiken van doelen in de tweede en derde fase. De Commissie wijst op het belang om bij volgende plannen en besluiten aandacht aan deze onzekerheden te besteden.

Reactie:

Wij onderschrijven het belang van de tweede en derde fase zoals beschreven in het beheerplan voor het gebied en die gericht zijn op uitbreiding en kwaliteitsverbetering van meerdere habitattypen. Hoewel de maatregelen in het Projectplan Waterwet in eerste instantie gericht zijn op het ombuigen van de negatieve trend in kwaliteit van de alluviale bossen en zure vennen, hebben deze ook een positief effect op veel van de overige habitattypen. Bij het maken van vervolplannen wordt ook rekening gehouden met de invloed van fysieke omstandigheden buiten het projectgebied die een nadelige invloed hebben op het bereiken van de doelen.

Alternatieven en variantenbeschrijving:

De Commissie vindt de gehanteerde werkwijze om tot het voorkeursalternatief te komen navolgbaar. Een inzicht in andere manieren die mogelijk zijn voor het herstel van de habitat-typen blijft in het MER onderbelicht. Ook zijn geen (hydrologische) herstelmaatregelen geformuleerd voor andere aanwezige overbelaste habitattypen, zoals heiden en stuifzanden. Daarom beveelt de Commissie aan om in volgende beheerplannen meer inzicht te geven in hoe de andere natuurdoelen voor het gebied bereikt kunnen worden. Gebruik daarvoor alternatieven die het gehele doelbereik bestrijken, onderbouw vervolgens waarom alternatieven afvallen en hoe het voorkeursalternatief tot stand komt.

Reactie:

Het MER en het PPWW zijn primair gericht op uitvoering van de maatregelen voor de eerste beheerplanperiode. Voor de volgende beheerplanperioden wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de maatregelen zoals opgenomen in het beheerplan waarin alle natuurdoelen zijn beschreven en uitgewerkt.

Effectbeschrijving:

Natuur

Kaderrichtlijn Water

De Reusel en Raamsloop vormen samen een waterlichaam van de Kaderrichtlijn Water (KRW) met eigen doelen die in 2027 behaald moeten worden. In de huidige situatie voldoet de waterkwaliteit niet aan de doelstellingen (dat geldt met name voor stikstof en fosfor). Dit komt vooral door het agrarisch gebruik van het beekdal. De initiatiefnemers verwachten dat de doelstellingen in 2027 wel worden gehaald. De vernatting van het beekdal in combinatie met de nalevering van meststoffen in de periode van uitmijning heeft echter mogelijk een tijdelijk negatief effect op de waterkwaliteit in het KRW-waterlichaam.

De Commissie beveelt aan om bij de te maken keuzes rekening te houden met de mogelijke tijdelijke aanwezige negatieve effecten op de waterkwaliteit.

Reactie:

We onderschrijven dat een tijdelijk negatief effect op de waterkwaliteit zich kan voordoen. Periodieke bemonstering van het water maakt onderdeel uit van het monitoringsplan en indien mogelijk worden aanvullende maatregelen genomen om nalevering van meststoffen tegen te gaan.

Gebiedsbescherming

De Commissie is van mening dat de effecten van de herstelmaatregelen voor de typen alluviale bossen en zure vennen goed in beeld zijn gebracht. Voor deze twee habitattypen werken de maatregelen positief uit. Wel zijn in de uitvoeringsfase negatieve effecten te verwachten op de habitattypen beken en rivieren met waterplanten en drijvende water-weegbree. Het MER maakt geen melding van tijdelijke extra stikstofemissies door de werkzaamheden. Omdat er zeer stikstofgevoelige habitattypen aanwezig zijn, vindt de Commissie, ondanks dat herstelmaatregelen zijn vrijgesteld van deze tijdelijke depositie-effecten, aandacht hiervoor op zijn plaats. Los van tijdelijke effecten is sprake van een (veel) te hoge stikstofdepositie in het gebied. Als deze depositie niet drastisch omlaag wordt gebracht, dan hebben de huidige maatregelen op de lange termijn weinig effect. Zodoende beveelt de Commissie aan om voor vervolgfases duidelijk aan te geven hoe de stikstofdepositie in de omgeving verder omlaag kan. De Commissie merkt op dat de maatregelen in deze eerste fase vooral gericht zijn geweest op twee habitattypen die achteruitgaan, maar dat in de doelen van het Natura 2000-gebied ook zes habitattypen zijn opgenomen met een verbeteropgave. Twee van deze typen zijn eveneens afhankelijk van voldoende hoge waterstanden, te weten zwakgebufferde vennen en vochtige heiden. Daarnaast zijn ook de instandhoudingsdoelen hoogveenbossen, blauwgras-landen en pioniersvegetaties met snavelbies vochtafhankelijk. Gegeven de extra droge perioden in de afgelopen jaren kan achteruitgang van deze typen niet worden uitgesloten. De Commissie beveelt aan de ontwikkeling van deze typen goed te volgen en bij een negatieve ontwikkeling maatregelen achter de hand te houden.

Reactie:

Ter beperking van tijdelijke negatieve effecten in de aanlegfase worden er randvoorwaarden opgenomen bij de aanbesteding en gunning van de uitvoering van de maatregelen. Daarbij dient de aannemer aan te geven hoe hij denkt de maatregelen uit te kunnen voeren met zo weinig mogelijk stikstofuitstoot. Het aspect van het terugdringen van de stikstofdepositie door het treffen van bronmaatregelen buiten het gebied overstijgt het bereik van het project. De stikstofproblematiek wordt onder de regie van het rijk en de provincies momenteel nader vormgegeven. Wel leiden maatregelen, als het omvormen van landbouwpercelen naar natuur en beëindiging/verplaatsing van bedrijven direct grenzend aan de natuur, tot een afname van stikstofdepositie in het projectgebied. Periodieke monitoring van de overige vochtafhankelijke habitattypen is onderdeel van het monitoringsplan zoals opgenomen als bijlage bij het projectplan waterwet en het Natura 2000 beheerplan.

Archeologie en Landschap

Archeologie

In de effectbeoordeling van het beekherstel worden de effecten op behoud van aardkundige en archeologische waarden negatief beoordeeld. Dat hangt samen met al het graafwerk bij het verwijderen van

toplagen en het beekherstel. Het MER en het archeologisch bureau-onderzoek geven verder aan dat bij de uitwerking van de natuurinrichting locaties met hoge archeologische verwachtingswaarde worden ontzien. Ten tijde van het MER zijn geen archeologische veldonderzoeken gedaan en is ook niet in beeld gebracht in hoeverre het mogelijk is om archeologische resten in situ te bewaren. Het waterschap zal daarentegen (zo staat in het projectplan) een Programma van Eisen opstellen voor de geplande graafwerkzaamheden, met als doel zoveel mogelijk archeologische waarden in situ te behouden. Hoewel het mogelijk is om het archeologische proces nader vorm te geven tijdens de uitvoering, constateert de Commissie dat dit risico's met zich meebrengt wanneer een vondst van hoge waarde wordt gedaan. Zo kan de uitvoering stil komen te liggen met hogere kosten en een langere doorlooptijd tot gevolg.

Daarom beveelt de Commissie aan om voorafgaand aan de werkzaamheden een aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren.

Reactie:

Voorafgaand aan de uitvoeringswerkzaamheden zal een aanvullend archeologisch booronderzoek uitgevoerd worden. De resultaten hiervan resulteren in een Programma van Eisen waarin duidelijk wordt onder welke condities het graafwerk plaats dient te vinden.

Landschap

Het beekherstel van de Reusel en de Raamsloop verandert het karakter en aanzien van het huidige landschap ingrijpend. De rechte waterlopen worden meanderende beken om een meer natuurlijk landschap te creëren. Hierbij wordt in het voorkeursalternatief verwezen naar de historische ligging van de beken in het begin van de 19e eeuw. De Commissie begrijpt deze keuze omdat zo minder bodemarchief wordt geschaad. Ze wijst er wel op dat de stroomsnelheid en hoeveelheid water, die de meandering in belangrijke mate vormgeven, nu anders is dan 200 jaar geleden.

De Commissie beveelt aan met de huidige proceskenmerken de voorgestelde landschappelijke vormgeving tegen het licht te houden en na te gaan of de historische patronen wel passen bij de huidige processen.

Reactie:

Bij de bepaling van de exacte ligging van de hermeandering is de historische ligging als vertrekpunt genomen. Bij de verdere uitwerking wordt met de laatste voorspellingen en neerslagreeksen van het KNMI bepaald hoe de beken precies vorm gegeven moeten worden, en wat het effect op de grondwaterstanden rondom de beek is. Hiermee is een goede voorspelling te doen over de te kiezen maatregelen voor de landschappelijke vormgeving, zodat deze past bij de huidige processen.

Monitoring en evaluatie

De Commissie onderstreept de noodzaak voor monitoring en bijsturing. Door middel van een uitgebreide monitoring worden de natuureffecten de komende jaren gevolgd. De Commissie verwacht dat er nog veel meer moet gebeuren om de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied duurzaam te behouden, omdat de huidige stikstofdepositie te hoog is. Daarom is het belangrijk om de effecten van stikstofdepositie nauwgezet te blijven volgen. Dat kan zowel door middel van directe metingen alsook door biotische indicatoren te volgen. Het is belangrijk om van tevoren uit te zoeken hoe met onduidelijkheden,

onzekerheden en onvolledigheden om wordt gegaan en hoe hierop, indien nodig, wordt bijgestuurd. De Commissie denkt hierbij onder andere aan:

- een beperkte hoeveelheid beschikbare gegevens over de (grond)waterkwaliteit (met name van de Raamsloop);
- een beperkte hoeveelheid beschikbare gegevens over de opbouw van de ondergrond (voorkomen slecht doorlatende lagen);
- de mogelijke effecten van lokale agrarische grondwateronttrekkingen op het doelbereik;
- de onzekerheden in geohydrologische modellering en bandbreedte in ingreep-effect relaties;
- de potentiële lange termijn impact van klimaatverandering op de natuurdoelen, door extra droge perioden en hogere watertemperatuur;
- de onzekerheid omtrent de huidige staat van vochtafhankelijke instandhoudingsdoelen die het mogelijk flink te verduren hebben van de droogte in de laatste jaren.

De Commissie beveelt aan een langdurig monitoringsprogramma op te zetten, waarbij duidelijk gedefinieerd is wanneer habitattypen weer volledig voldoen aan de instandhoudingsdoelen. Geef bij dat programma ook aan met welke aanvullende maatregelen wordt bijgestuurd bij tegenvallende resultaten. Denk hierbij aan het aanplanten van bos, extra verwerving en omvorming van percelen en door in de omgeving van de vennen af te plaggen en kalk toe te voegen.

Reactie:

Monitoring van de doelstellingen van het project wordt uitgevoerd conform de aanzet die is opgenomen in het beheerplan van het gebied. De kwaliteit en het oppervlak van de habitattypen zullen worden gemonitord. Ook de populatieomvang en de kwaliteit van het leefgebied van Habitatrichtlijnsoorten worden gemonitord. Hierbij wordt gebruikgemaakt van data die worden verzameld voor het SNL (Subsidiestelsel Natuur en Landschap)/N2000/natuurmonitoring, aangevuld met gegevens uit het landelijke Netwerk Ecologische Monitoring 'meetnetten' en de monitoring van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het beleidsmeetnet 'verdroging' is de bron voor data over grondwater. Daarnaast is een specifiek monitoringsplan opgesteld voor het gehele MER-plangebied waarin zowel oppervlakte- als grondwater meetpunten ten aanzien van kwaliteit en kwantiteit zijn opgenomen. Om een vlakdekkend beeld te verkrijgen zijn daarin ook aanbevelingen opgenomen voor het uitbreiden van het meetnet. Deze aanbevelingen worden overgenomen. Dit monitoringsplan is minimaal tot 5 jaar na uitvoering van de projecten operationeel.

3.2 Reactie Provinciale Raad voor de Leefomgeving

Op 5 juni 2020 heeft de PRL per brief een reactie gegeven op het ontwerp PIP en MER. Deze reactie bestaat uit de volgende punten:

1. Zet samenwerking met omgeving voort
2. Verbreed werkgebied en pak water- en bodembeheer fundamenteel aan
3. Zorg voor balans tussen functies en kansen van het gebied
4. Houd realisatie van maatregelen in beeld
5. Deel kennis en zet water op de kaart

Reactie:

Ad 1: De samenwerking met de omgeving is voor ons een belangrijk aspect en heeft tot nu toe verlopen via keukentafelgesprekken, werksessies, een externe projectgroep en informatieavonden. Daarnaast is er voor het project een [interactief informatieplatform](#) ingericht. Deze werkwijze zullen wij ook bij de uitvoering van de maatregelen voortzetten.

Ad 2. Momenteel wordt door de provincie het Regionaal Programma Water en Bodem voorbereid. Daarin komen fundamentele aspecten aan de orde. Dit aspect overstijgt het bereik van het project. De stikstofproblematiek wordt onder de regie van het rijk en de provincies momenteel nader vormgegeven.

Ad 3. In de plannen is getracht om een goede balans te vinden tussen het creëren van de omstandigheden waardoor de natuur zich kan herstellen en het toegankelijk houden van het gebied voor onder andere recreatieve doeleinden. De toegankelijkheid en daarmee de beleefbaarheid voor mensen zal ter plaatse van het beekdal door de vernatting wat afnemen. Daarentegen zal door de natuurlijke en meanderende beek het gevoel van natuurbeleving toenemen. Omdat stuwen en daarmee oversteekmogelijkheden verdwijnen, worden aanvullende maatregelen genomen om nabij de beek te kunnen komen. Hierdoor zal de recreatieve belevings- en wandelwaarde van het plangebied toenemen.

Ad 4 We onderschrijven het belang van monitoring van de resultaten van het project. Een monitoringsprogramma maakt deel uit van de plannen zodat, indien de omstandigheden wijzigen, tijdig aanvullende maatregelen kunnen worden genomen.

Ad 5 Het aspect van kennisdeling is niet expliciet in de plannen opgenomen. Met betrekking tot kennisdeling met de omgeving wordt verwezen naar bovenstaande reactie onder 1. Momenteel zijn meerdere projecten voor herstel van Natura 2000-gebieden in uitvoering, zowel in het werkgebied van Waterschap De Dommel als bij andere waterschappen. Doordat daarbij personeel wordt betrokken van zowel provincie, waterschappen en gebiedsbeheerders zoals gemeenten, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten ontstaat kennisvermeerdering. De afzonderlijke gebieden zijn uniek en dat vraagt steeds om een locatiespecifieke aanpak maar ook kennis over processtappen die genomen moeten worden, wordt uitgewisseld.

4. Wijzigingen als gevolg van de ingediende zienswijzen en ambtshalve wijzigingen.

Hieronder wordt aangegeven of de ingekomen zienswijzen hebben geleid tot een aanpassing van het PIP en of sprake is van ambtshalve wijzigingen. Indien dit het geval is wordt tevens aangegeven wat concreet is gewijzigd.

4.1 Provinciaal Inpassingsplan

De vier ingediende zienswijzen hebben zoals hiervoor aangegeven in twee gevallen geleid tot een aanpassing van het ontwerp van het Provinciaal Inpassingsplan. Daarnaast zijn er ambtshalve enkele wijzigingen doorgevoerd op basis van afspraken met aanwonenden en een eigen nadere afweging. Een kaart met de wijzigingen is als bijlage 1 bij deze nota van zienswijzen gevoegd.

Tabel 4.1 Ambtshalve wijzigingen PIP

Nr	Perceel	Aanpassing
1	MDE02-H-2041	Vorm toekomstig ruilperceel eveneens aangepast als gevolg van aanpassing buurperceel als reactie op zienswijze reclamant 4.
2	MDE-H-1934	Kleine aanpassing van de begrenzing in overeenstemming met de functie van het aangrenzende bestaande bergbezinkbassin.
3	MDE02-K-1719	Aanpassing vanwege maatwerkoplossing en genomen principebesluit door gemeente Reusel de Mierden over uitbreiding van de bestaande minicamping.
4	MDE02-K-1722	Dit deel van het perceel ligt binnen de NNB en is op vrijwillige basis aangekocht door de provincie. Bestemmingswijziging wordt direct meegenomen t.b.v. de natuurinrichting zoals die is opgenomen in het PPWW.
5	MDE02-K-1698	De begrenzing in het PIP is in overeenstemming gebracht met de actuele kadastrale begrenzing. Het betreft een marginale correctie ten opzichte van de eerder gehanteerde begrenzing.
6	MDE02-A-802	Gewenste bestemmingswijziging voor dit perceel vindt niet nu reeds plaats maar pas nadat een beoogd vervangend ruilperceel beschikbaar komt.
7	BDL01-L-669	Deel perceel uit het PIP verwijderd. De uitvoering van de noodzakelijke hydrologische maatregelen is mogelijk zonder verwerving van dit perceel. De hydrologische effecten kunnen met behulp van mitigerende maatregelen worden opgevangen.

4.2 Projectplan Waterwet

Voor wat betreft de maatregelen en eventuele aanpassingen in het PPWW wordt verwezen naar de Nota van Zienswijzen 'Projectplan Waterwet NNP De Utrecht', behorende bij het PPWW, dat wordt vastgesteld door het Waterschap De Dommel.